

УКРАЇНСЬКА МОВА

Діалог (2 клас)

У 2 класі – пропонується побудувати діалог з однокласником/однокласницею на задану тему, за життєвою ситуацією, картиною, прочитаним твором, переглянутою передачею тощо...

- ✓ Досліджуються вміння будувати діалоги на доступні теми, дотримуватися правил мовленнєвого етикету

Орієнтовний обсяг діалогу:

Усна форма	
2 клас	3-4 репліки на двох учасників розмови

Критерії сформованості

Стан сформованості	Характеристика критеріїв
Формується	Учень/учениця вступає в діалог з найпростішої за змістом теми, відповідає лише на окремі репліки співрозмовника/співрозмовниці, робить спроби формулювати запитання, підтримує діалог, відповідаючи на запитання співрозмовника лише «так» чи «ні». Не завжди живає слова ввічливості. Кількість реплік менша за 3-4.
Сформовано	Учень/учениця складає діалог за ситуацією, що містить певну проблему, швидко добирає і правильно використовує потрібні слова, будує змістовні репліки, дотримується правил культури спілкування, однак не висловлює свого ставлення до предмета обговорення, припускається незначних мовних помилок. Кількість реплік діалогу відповідає визначеному для кожного класу обсягу.

Усний твір (2 клас)

У 2 класі учні складають усний **твір-розповідь** про побачене, почуте, прочитане чи пережите у власному житті.

Перевіряються **ЗМІСТ** твору, а саме - вміння зрозуміло висловлювати свої думки, розповідати про події за спостереженнями на доступні теми, дотримуватися правил мовленнєвого етикету

Орієнтовні обсяги творів

- ✓ 2 клас – близько 40 слів (4-5 речень)

Варто орієнтуватися на підготовленість учнів класу та враховувати індивідуальні здібності.

Стан сформованості	Критерії рівня сформованості
Формується	Учень/учениця будує на основі поданого плану менше половини змісту тексту або порушує послідовність викладу. Його твір характеризується непослідовністю, пропуском фрагментів, важливих для цілісного розуміння змісту, наявністю багатьох орфоепічних і мовленнєвих помилок. Потребує допомоги вчителя або відтворює, спираючись на запитання вчителя.
Сформовано	Учень/учениця загалом самостійно, зв'язно, логічно, послідовно будує зміст твору. Використовує у мовленні авторські засоби художньої виразності, почасти невдало замінюючи їх власними. Є поодинокі мовленнєві помилки та незначна допомога вчителя. Або учень/учениця створює повноцінне, яскраве, оригінальне за думкою зв'язне висловлювання з певною комунікативною метою; повно і вичерпно висвітлює тему; впевнено висловлює й аргументує своє ставлення до того, про що розповідає.

Диктант (2 клас) та списування(1-2 клас)

Діагностування орфографічних і пунктуаційних умінь

У 1-2 класах перевіряється рівень орфографічної та пунктуаційної грамотності учнів. Формами її перевірки є **списування (1-2 клас)** та **диктант (2 клас)**.

Перевіряються уміння: писати розбірливо, перевіряти написане, виправляти помилки.

Перевірка

Оцінювання грамотності здійснюємо за такими вимогами:

- орфографічні і пунктуаційні помилки вважаються рівноцінними;
- помилка в одному й тому самому слові, яке повторюється в диктанті кілька разів, вважається однією помилкою;
- помилки на одне правило, але в різних словах вважаються різними помилками;
- негрубими вважаються такі помилки:
повторення тієї самої букви в слові;
недописування букви в кінці слова (не за правилом);
двічі підряд написане те саме слово в реченні.
- орфографічні та пунктуаційні помилки на невивчені правила виправляються, але не враховуються (якщо відповідні слова не були виписані на дошку під час диктанту, а розділові знаки не диктувалися вчителем).
- Дві негрубі прирівнюються до однієї грубої помилки

Критерії оцінювання ДИКТАНТУ

2 клас

Стан сформованості	Критерії
Формується	✓ 11 і більше помилок
Формується	✓ 4-10 помилок
Сформовано	✓ 1-3 помилки
Сформовано	✓ 1-2 не грубі помилки

Критерії оцінювання СПИСУВАННЯ

У 1 класі беремо до уваги: *правильність написання літер та їх поєднання*

У 1 класі не враховується *швидкість письма*

Стан сформованості	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Формується	списаний текст нелегко прочитати, літери непропорційні, мають різний нахил, дзеркальне відображення, зустрічаються ламані елементи, друковані замість рукописних; поєднання букв переважно відсутнє або занадто розтягнуте чи стиснуте.
Сформовано	списаний текст легко читається; літери пропорційні, з однаковим нахилом, правильним поєднанням; зустрічається певна кількість незначних відхилень від норми у формі букв та їх поєднанні.

- ✓ Значними вважаються такі відхилення: зміна форм букв до невпізнанності; висота букв більша або менша від норми, різнобічний нахил букв, неправильні поєднання букв або їх відсутність

У 2 класі здійснюємо перевірку форми, розміру, нахилу, поєднання літер, а також орфографічна та пунктуаційна грамотність

(за критеріями перевірки диктанту)

Стан сформованості	Орієнтовна швидкість письма за хвилину	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Формується	Менше 16 знаків за хвилину	✓ списаний текст нелегко прочитати (літери непропорційні, мають різний нахил, дзеркальне

		відображення, зустрічаються ламані елементи, друковані замість рукописних); ✓ поєднання букв переважно відсутнє або занадто розтягнуте чи стиснуте.
Сформовано	16-25 знаків за хвилину	✓ списаний текст легко читається; ✓ літери пропорційні, з однаковим нахилом, правильним поєднанням; ✓ зустрічається певна кількість незначних відхилень від норми у формі букв та їх поєднанні.

Робота з мовними одиницями (2 клас)

Перевірка здійснюється фронтально в письмовій формі із застосуванням тестових завдань та направлена на вміння визначати й аналізувати мовні одиниці та мовні явища, використовувати їх для удосконалення мовлення. Перевірка здійснюється фронтально і письмово у тестовій формі з 5 завдань.

2 клас – 5 завдань
3 завдання закритого типу з трьома варіантами відповідей
2 відкритих завдання

Стан сформованості	Критерії сформованості
Формується	Робота виконана з великою кількістю помилок. Виконано 1 завдання закритого типу чи частково виконані завдання відкритого типу.
	Виконана половина роботи. Можуть бути виконане одне завдання закритого типу, а відкриті зроблені з помилками або не в повному обсязі. Частково виконане 1 завдання закритого типу та 1 завдання відкритого типу та ін..
Сформовано	Більша частина роботи виконана. Може бути допущені 1-2 помилки чи виконане не в повному обсязі завдання закритого типу чи 1 помилка в завданнях відкритого типу; або 2 помилки в завданнях відкритого типу, решта завдань виконано в повному обсязі; завдання закритого типу виконано всі в повному обсязі, в завданнях відкритого типу допущені помилки або виконані не до кінця. <i>(в сумі до 9 балів)</i>
	Робота виконана в повному обсязі. Може бути допущена 1 помилка в завданнях відкритого типу або 2 помилки в завданнях закритого типу. <i>(в сумі 10-12 балів)</i>

ЧИТАННЯ

Аудіювання (слухання і розуміння прочитаного) 2 клас

У 2 класі під час аудіювання перевіряється рівень сформованості вміння аналізувати фактичний зміст сприйнятого на слух висловлювання, запитувати про незрозуміле.

Матеріалом для перевірки сформованості аудіативних умінь є зв'язний текст (невелика за розміром казка або уривок, оповідання розповідного характеру)

Орієнтовні обсяги текстів для аудіювання та часу їх звучання

Клас	Кількість слів	Час звучання (у хвиликах)
2	120 - 160	1,5 - 2

Після прослуховування тексту в 2 класі пропонується **4 запитання з двома варіантами** відповідей на кожне, відповіді на які можуть бути словесні – «так», «ні», або з допомогою карток із знаками +, –.

Критерії стану сформованості	
Формується	Одна або жодної правильна відповіді або учень / учениця не приступав / не приступала до виконання завдання.
Формується	Більше неправильно виконаних завдань. Правильна відповідь на 2 запитання.
Сформовано	Правильні відповіді на 3 запитання.
Сформовано	Виконана вся робота у повному обсязі. Дані всі правильні відповіді.

Читання вголос (1-2 клас)

Перевірка розвитку навички читання вголос у 1 - 2 кл. здійснюється індивідуально. У 1 класі навичка сформованості перевіряється в кінці навчального року. У 2 класі кількість перевірок визначає вчитель самостійно.

- ✓ Показник **темпу** читання **не є обов'язковим** складником перевірки, а лише може служити орієнтиром для вчителя, який допоможе відстежити поступ учня.

Орієнтовні показники темпу читання вголос (не є засобом перевірки)

Клас	I семестр	II семестр
1	Чітких показників немає. Орієнтовно від 25 слів і більше	
2	35-45 сл./хв	50-60 сл. /хв.

Стан сформованості	Критерії
--------------------	----------

2 клас	
Формується	Темп читання на 7-10 слів нижчий від нормативного числа I – менше 28 слів II – менше 43 слів
Формується	Темп читання на 3-6 слів нижчий від нормативного числа I – 29-34 слова II - 44 – 49 слів
Сформовано	Темп відповідає нормативному I - 35–45 слів II – 50–60 слів
Сформовано	Темп відповідає нормативному або перевищує його I – 45 та вище II – 60 та вище

Спосіб читання та правильність читання

Стан сформованості	Критерії
Формується	Учень (учениця) читає відривними складами, припускаючись багатьох помилок у закінченнях, наголошуванні слів, на пропуск, перестановку літер і складів, в інтонуванні речень; помилок мовного характеру.
Формується	Учень (учениця) читає плавно складами, припускаючись окремих помилок у закінченнях, наголошуванні слів; на пропуск, заміну, перестановку букв і складів; інтонування речень.
Сформовано	Учень (учениця) читає плавно словами, окремі (багатоскладові) слова — складами у темпі, що відповідає нормативному
Сформовано	Учень (учениця) читає плавно, правильно цілими словами.

Усвідомленість

Перевіряється за допомогою **3-4 запитань**, які ставить вчитель після того, як учень (учениця) дочитали текст до кінця.

Стан сформованості	Критерії
Формується	Учень частково розуміє значення окремих слів, словосполучень, речень у тексті.
Формується	Усвідомлює фактичний зміст твору лише з допомогою вчителя.

Сформовано	Усвідомлює фактичний зміст твору з незначною допомогою вчителя, основну думку — лише під його керівництвом.
Сформовано	Самостійно усвідомлює фактичний зміст твору, основну думку – з допомогою вчителя.

Виразність

Розвиток уміння читати виразно перевіряється лише після попередньої підготовки учнів.

Стан сформованості	Критерії
Формується	Читає не виразно, не розуміє та не використовує засоби виразності. Читання монотонне.
Формується	Читає не виразно, не розуміє та не використовує засоби виразності. Читання монотонне.
Сформовано	Під час читання починає користуватись інтонаційними засобами виразності (правильно робить паузи, регулює силу голосу і тон залежно від розділових знаків і змісту, інтонує кінець речення).
Сформовано	Під час читання виявляє уміння користуватись інтонаційними засобами виразності (правильно робить паузи, регулює силу голосу і тон залежно від розділових знаків і змісту, інтонує кінець речення).

Усний переказ (2 клас)

Перевіряються вміння переказувати усно прочитаний/прослуханий твір з дотриманням послідовності змісту.

Перевіряються **ЗМІСТ** переказу/твору, а саме:

- ✓ вміння переказувати усно прочитаний/прослуханий твір з дотриманням послідовності змісту;
- ✓ вміння зрозуміло висловлювати свої думки, розповідати про події за спостереженнями на доступні теми, дотримуватися правил мовленнєвого етикету

Орієнтовні обсяги текстів для переказу

У тому разі, коли матеріал читається/слухається безпосередньо перед діагностувальною роботою, обсяг тексту орієнтовно визначається так:

- ✓ 2 клас – 40-50 слів

Вчителю варто орієнтуватися на підготовленість учнів класу та враховувати індивідуальні здібності.

- ✓ Учні слухають/читають твір
- ✓ Проводиться аналіз та складається колективний план
- ✓ Повторне слухання/читання тексту
- ✓ Переказ учнями

Стан сформованості	Критерії рівня сформованості
Формується	Учень/учениця переказує на основі поданого плану менше половини змісту тексту або порушує послідовність викладу. Його переказ характеризується непослідовністю, пропуском фрагментів, важливих для цілісного розуміння змісту, наявністю багатьох орфоепічних і мовленнєвих помилок. Потребує допомоги вчителя або відтворює, спираючись на запитання вчителя.
Сформовано	Учень/учениця загалом самостійно, зв'язно, логічно, послідовно переказує (з урахуванням виду переказу) зміст твору. Використовує у мовленні авторські засоби художньої виразності, почасти невдало замінюючи їх власними. Є поодинокі мовленнєві помилки та незначна допомога вчителя. Або учень/учениця створює повноцінне, яскраве, оригінальне за думкою зв'язне висловлювання з певною комунікативною метою; повно і вичерпно висвітлює тему; впевнено висловлює й аргументує своє ставлення до того, про що розповідає.

Робота з літературним твором чи медіа текстом (2 клас)

Під час роботи над літературним твором чи медіа текстом відстежується формування таких критеріїв як:

- Визначення фактичного змісту, теми, встановлення причиново-наслідкових зв'язків прочитаного тексту
- Аналіз прочитаного тексту, висловлення та обґрунтування власного ставлення щодо прочитаного, формулювання висновків

Матеріал для роботи

Незнайомий текст 200 – 250 слів

- Письмова перевірка досвіду читацької діяльності у 2 класі передбачає первинне ознайомлення учнів із текстом під час читання його вголос учителем. При цьому другокласники мають стежити за читанням по тексту.
- Після первинного ознайомлення з текстом, під час його опрацювання учні виконують письмові завдання на перевірку сформованості вмінь визначати основну думку твору, його тему, розрізняти жанри, встановлювати послідовність подій у творі, характеризувати вчинки дійових осіб, пояснювати зображувальні можливості художнього слова тощо.

Для перевірки пропонувати завдання наступних типів:

- **3 завдання** закритого типу на вибір однієї правильної відповіді з трьох варіантів;

- **1 завдання** з короткою письмовою відповіддю або завдання на встановлення відповідностей;

Критерії стану сформованості	
Формується	Одна або жодної правильна відповіді або учень / учениця не приступав / не приступала до виконання завдання.
Формується	Більше неправильно виконаних завдань. Правильна відповідь на 2 запитання.
Сформовано	Правильні відповіді на 3 запитання.
Сформовано	Виконана вся робота у повному обсязі. Дані всі правильні відповіді.

Читання напам'ять
(2 клас)

Стан сформованості	Критерії оцінювання		
	Правильність, повнота відтворення фактичного змісту тексту	Виразність читання	Дотримання учнями орфоепічних норм
Формується	Учень (учениця) відтворює окремі фрагменти або менше половини тексту, в окремих випадках порушує послідовність викладу, допускає 4 і більше помилок на перестановку, заміну слів.	Монотонне, невиразне читання, наявні паузи. Учень (учениця) не вміє інтонувати речення.	Допускає 6 і більше помилок у вимові та наголошуванні слів.

Формується	Учень (учениця) відтворює текст в основному правильно. Однак допускає помилки у відтворенні фактичного змісту, допускає до 2 помилок на пропуск строф, перестановку чи заміну слів.	Учень (учениця) відтворює текст з паузами; окремі слова вимовляє з нечіткою дикцією; намагається користуватися прийомами інтонування, однак у виборі інтонаційних засобів виразності потребує допомоги вчителя.	Допускає до 3-5 помилок у вимові й наголошуванні окремих слів, звуків.
Сформовано	Учень (учениця) відтворює текст правильно, але в окремих випадках допускає паузи, перестановку чи заміну слів, які виправляє з незначною допомогою вчителя.	Учень (учениця) відтворює текст загалом виразно, з чіткою дикцією; інтонування речень в цілому правильне; читання емоційно забарвлене. Учень (учениця) користується мовленнєвими засобами виразності, але припускається неточностей щодо регулювання темпу відтворення і сили голосу.	Допускає 1-3 помилки у вимові чи наголошуванні окремих слів, звуків.
Сформовано	Учень (учениця) повно і правильно відтворює фактичний зміст тексту твору.	Учень (учениця) вдало вибирає і користується мовленнєвими та позамовними засобами виразності відповідно до жанрової специфіки твору; має гарну дикцію; інтонація (логічний наголос, паузи, мелодика), емоційне забарвлення виразні; вміє передати авторський задум.	Є поодинокі вимовні помилки, які учень самостійно виправляє.